

Palvelualue	Sivu arviointik ertomuks essa	Tarkastuslautakunnan suositukset ja kysymykset	Palvelualueen vastine vuoden 2025 tilinpäätöksen arviointikertomukseen
Konsernipalvelut	9	Suositus: Strategiset mittarit tulee valita siten, että ne mittaavat strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista. Mittareiden valinnassa tulee kiinnittää huomiota siihen, että vertailukelpoista dataa on saatavilla koko strategiakauden ajan.	Strategian mittarit on päätetty uuden strategian yhteydessä. Osa mittareista on sellaisia, joiden tulokset saadaan vain parin vuoden välein ja osin tiedot on saatavilla vuosien viiveellä. Mittareiden tavoitetasot asetetaan talousarviossa syksyllä 2026.
Konsernipalvelut	9	Suositus: Käyttösuunnitelmiin tulee ottaa vain sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi kytkeytyvät valtuuston asettamiin sitoviin tavoitteisiin. Mikäli yhteys on epäselvä, tulee toimenpiteen tarkoituksenmukaisuus perustella käyttösuunnitelmassa.	Uuden strategian tavoitteiden toteutumista tukevat käyttösuunnitelmatoimenpiteet laaditaan syksyllä 2026 ja hyväksytään osana lautakuntien käyttösuunnitelmaa viimeistään tammikuun 2027 aikana. Toimenpiteiden laadintaa ohjattaessa on korostettu selkeää kytköstä strategian tavoitteisiin.
Konsernipalvelut	11	Suositus: Talouden suunnittelussa tulee varmistaa, että kaupungille muodostuu riittävä taloudellinen puskurisuhdannevaihtelun, verotulojen epävarmuuden ja TE-uudistuksen jälkeisen työllisyysmenojen kasvuriskin hallitsemiseksi.	Järvenpään tulorahoitus on erittäin riippuvainen taloussuhdanteista ja erityisesti kuntalaisten työllisyystilanteesta, sekä valtionosuusrahoituksen muutoksista. Valtion toimenpiteet ja talouskehitys eivät ole viime vuosina olleet taloutta suunniteltaessa ennalta arvioitavissa, mikä on toistuvasti johtanut siihen, että pelkästään puskurin ylläpitämiseksi on tarvittu uusia sopeutustoimia, joilla menoja ja rahoitusta on saatettu paremmin tasapainoon. Koska kaupungin pysyvä tulorahoitus ei ole riittävä investointien ja toiminnasta aiheutuvien menojen kattamiseen, puskurin kerryttäminen ei onnistu, jos ilmaantuu yllättäviä menolisäyksiä tai tuloleikkauksia. Viime vuosina puskuria on kartutettu myymällä omaisuutta, mikä ei ole kestävä keino rahoittaa perustoimintaa. Taloussuunnitelmavalmistelussa esitetään päätöksenteon tueksi viimeisimpiin tietoihin perustuen meno- ja tulopohjan sopeutustarpeet, joilla puskuria saataisiin kerrytettyä. Rahoitus- ja menoriskien vaikutusta tavoitteisiin nähdessä havainnollistetaan skenaariotarkasteluin.
Tilaomistus	11	Suositus: Kiinteistöohjelma, kiinteistöjen salkutus ja palveluverkkoratkaisuihin perustuva tilatehokkuuden toimeenpanosuunnitelma tai vastaava tulee saattaa päätöksentekoon vuoden 2026 aikana.	Kiinteistöohjelma on valmisteilla ja sen yhteydessä määritellään salkutuksen periaatteet. Varsinainen kohdekohtainen salkutus tehdään tämän jälkeen. Palveluverkkoratkaisu on tehty alkukesällä 2026 ja sen mukaisia purku- ja tilahankkeita edistetään tilatehokkuuden parantamiseksi.

Konsernipalvelut	12	Suositus: Työterveyshuollon kokonaiskustannusten ja työkyvyttömyyseläkemaksujen hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.	Työterveyshuollon kustannusten ja työkyvyttömyyseläkemaksujen hallintaan on kiinnitetty erityistä huomiota jo useamman vuoden ajan ja vuotta 2023 lukuun ottamatta Järvenpään kustannukset alittavat verrokkikuntien keskiarvokustannukset. Työterveyspalveluita on leikattu sairaanhoitopalveluiden osalta ja hoitoprosessia on kehitetty. Järvenpään kaupungin työterveyshuollon kustannukset vuonna 2025 olivat noin 0,5 % palkoista (verrokkikunnat noin 0,6 %). Vakuutuskustannukset seuraavat kahden vuoden viiveellä. Kustannuksiin pyritään vaikuttamaan tarttumalla mahdollisimman aikaisin tapauksiin, joiden arvioidaan vaikuttavan merkittävästi työkyvyttömyyskustannuksiin. KEVA:n ennusteen mukaan vuoden 2027 työkyvyttömyyseläkemaksu tulee laskemaan tasolle noin 0,8 % palkoista (1,45 % 2026 ja 1,0 % 2025).
Konsernipalvelut	12	Suositus: Palvelualueen aiemmilta vuosilta kertyneitä sopeutustarpeita pitää tarkastella kokonaisuutena. Palvelualueella tulee tehdä useammalle vuodelle ulottuva toimeenpanosuunnitelma.	Vuosien 2020-2025 sopeutustoimet sisältävät pysyvinä leikkauksina palvelualueiden taloussuunnitelmiin. Näiden lisäksi opetuksessa ja kasvatuksessa on taloussuunnitelmavuosilla 2026-2028 kertaluonteisia sopeutusvelvoitteita, jotka ovat syntyneet aikaisempien vuosien toteutumattomista sopeutuksista. Opetuksessa ja kasvatuksessa on vuonna 2025 laadittu pitempiaikainen sopeutusohjelma, jonka toimeenpanoa on nyt edistetty systemaattisesti. Toimenpiteillä tullaan arvioiden mukaan saavuttamaan menotaso, joka alittaa jo vuonna 2026 pysyvät sopeutukset sisältävän budjettitason. Syksystä 2026 toimeenpannut sopeutukset eivät vielä vuonna 2026 vaikuta täysimääräisesti, joten vuonna 2027 tilanteen arvioidaan kehittyvän vielä suotuisammin. Näin ollen opetuksessa ja kasvatuksessa saataisiin vuonna 2026 ja 2027 katettua osa aiempien vuosien kertaluonteisesta "sopeutusvelasta". Opetuksen ja kasvatuksen menotasoja tarkastellaan syksyn 2026 aikana tehtävin erillisselvityksin, joilla pyritään varmistamaan menotaso, jolla palvelut on tuotettavissa. Selvityksen perusteella voidaan tehdä päätökset kertaluonteisten sopeutusvelvoitteiden poistamisesta osittain tai kokonaan, mikäli tämä nähdään perusteltuna.
Konsernipalvelut	13	Suositus: Tarkastuslautakunta suosittelee, että kyvykkyyksien kartoitus viedään suunnitellusti loppuun ja työyhteisöille laaditaan konkreettiset toimenpiteet puuttuvien tai vahvistettavien kyvykkyyksien kehittämiseksi. Samalla tulee varmistaa, että strategiset kyvykkyydet kytkeytyvät uuden kaupunkistrategian toimeenpanoon, henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja esihenkilötyön seurantaan.	Strategisten kyvykkyyksien kartoitus on edennyt suunnitelmien mukaan. Elokuun 2026 puolivälissä 26 eri työyhteisöä on laatinut kyvykkyyksien tarkastelun ja niiden perusteella on suunniteltu 216 erilaista osaamisen kehittämisen toimenpidettä, jotka kiinnittyvät 11 strategiseen kyvykkyyteen. Tavoitteena on, että jokainen vakituudessa työsuhteessa oleva tekee kyvykkyyksien itsearvioinnin kuluvan toimintakauden aikana ja tulokset käsitellään tavoitekeskusteluissa ja tiimin osaamiskeskusteluissa. Itsearvioinnin tekemistä hidastaa se, että suurimmissa henkilöstöryhmissä (varhaiskasvatus, opetus) ei ole henkilökohtaisia laitteita. Yhteiskäyttöiset laitteet ja työn luonne (suora asiakastyö) vähentävät laitteilla käytettävää aikaa verrattuna tehtäviin, joissa itsearviointi on jo tehty (tietotvö, toimistotvö).

Konsernipalvelut	14	Suositus: Panostetaan työhyvinvointiin erityisesti työyhteisöissä, joissa työhyvinvointikyselyjen mukaan on sille tarvetta. Lisäksi lautakunta suosittelee, että työkykyjohtamisen toimenpiteille asetetaan selkeät seurantaindikaattorit ja että niiden vaikutuksia sairauspoissaoloihin, työterveyshuollon kustannuksiin ja työkyvyttömyyseläkemaksuihin seurataan säännöllisesti.	Seurannassa ovat jo: Sairauspoissaolot, työkykykeskustelujen määrä, eläkekustannukset, työhyvinvointikyselyt ja Pulssi, uudelleen sijoittumisen onnistumisaste, työyhteisöinterventtioiden määrä ja onnistuminen. Panostamme erityisesti yhteisöihin, jotka tarvitsevat eniten tukea. Vuosittain interventioita tehdään noin kolmeen yhteisöön.
Konsernipalvelut	15	Suositus: Tarkastuslautakunta suosittelee, että lapsivaikutusten ennakoarvioinnin tulokset sisällytetään päätösehdotusten perusteluihin.	Valmistelijan käsikirjassa ohjeistetaan valmistelijaa muun ennakkovaikutusten arvioinnin ohella tekemään lapsivaikutusten arviointi ja täyttämään sitä koskeva liite. Tämä voidaan liittää päätökseen tai kirjata vaikutustenarvioinnin johtopäätökset perustelutekstiin.
Konsernipalvelut	16	Suositus: Sähköisen asioinnin asiakastytyväisyyden mittari on otettava käyttöön niin pian kuin mahdollista. Toimintakertomuksessa tulisi lisäksi raportoida sähköisen asioinnin käyttäjämäärien kehityksestä.	Asiakastytyväisyyskysely on kehityksessä ja pilotoidaan loppuvuoden aikana. Hallintopalvelut seuraa sähköisen asioinnin käyttäjämääriä ja asiakastytyväisyyttä säännöllisesti.
Konsernipalvelut	17	Suositus: Tiedolla johtamisen ja kustannuslaskennan kehittämistä tulee jatkaa siten, että tuotettu tieto on viiveettä vertailukelpoista ja hyödynnettävissä johtamisen ja talousarvion suunnittelussa.	Tiedolla johtaminen ja kustannuslaskenta perustuu toimintajärjestelmiin tehtyihin kirjauksiin mm. asiakkaista, asiakkaiden käyttämistä palveluista, läsnäolopäivistä jne. sekä kirjanpitoon valituille seurantatunnisteille tehtyihin meno- ja tulokirjauksiin. Tiedoista lasketut tunnusluvut ovat aina korkeintaan yhtä luotettavat ja ajantasaiset kuin järjestelmiin syötetyt tiedot ja ovat näin ollen riippuvaisia siitä, miten järjestelmien käyttäjät tietoja syöttävät. Vuosien välillä tapahtuvat muutokset toiminnassa, järjestelmissä, kuntien tehtävissä ja edelleen järjestelmiin kirjattavissa tiedoissa ja seurattavissa mittareissa johtavat toistuvasti tilanteisiin, joissa tiedot eivät ole vuosien välillä vertailukelpoisia. Vertailukelpoisuus ja tiedon laatu paranee sitä mukaa, kun seuranta vakiintuu ja mitä muuttumattomampina seurattavat kokonaisuudet säilyvät. Tiedolla johtamisen kehittämistyössä on määritelty mittarit ja tiedot sekä ohjeet tietojen kirjauksiin liittyen. Tietoja seurataan säännöllisesti ja virheisiin ja poikkeamiin reagoidaan tietojen luotettavuuden varmistamiseksi. Tiedolla johtamisen tietosisältöjä ja seurannan käytäntöjä kehitetään jatkuvasti, jotta voitaisiin palvella johtamisen tarpeita. Rajalliset kehitysresurssit kohdistetaan niihin kokonaisuuksiin, joista arvioidaan saavutettavan suurin hyöty.
Konsernipalvelut	18	Suositus: Sisäisen tarkastuksen ohjeistusta päivitetään ja kaikki raportit saatetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi.	Sisäinen tarkastaja antaa toiminnastaan vuosittain toimintakertomuksen, joka saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Toimintakertomuksessa esitetään toimintavuonna suoritettut tarkastustoimeksiannot, yhteenveto keskeisistä havainnoista ja muut sisäisen tarkastajan tehtävät. Kaupunginhallituksella on oikeus saada asiakirjat käsiteltäväkseen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

Opetus ja kasvatus	19	Suositus: Varhaisen tuen toimintamallien yhdenmukaista toteutumista ja vaikuttavuutta tulee seurata, jotta voidaan varmistaa tuen oikea-aikaisuus ja riittävyys kaikissa yksiköissä.	Vuonna 2026 kiinnitetään erityistä huomiota tuen toimintamallien yhtenäiseen käyttöön ja systemaattiseen vaikuttavuusseurantaan koko palvelualueella.
Opetus ja kasvatus	20	Suositus: Rekrytointia tulee jatkaa monipuolisin keinoin. Lisäksi rekrytointiprosesseja tulee arvioida systemaattisesti ja koulutuspolkua vahvistaa entisestään.	Palvelualue jatkaa aktiivista rekrytointia erityisesti erityispedagogisen pätevyyden omaavan henkilöstön saamiseksi. Lisäksi arvioidaan nykyisiä rekrytointiprosesseja ja -käytäntöjä ja vahvistetaan koulutusyhteistyötä esimerkiksi oppilaitosten kanssa erityisopettajien koulutuspolun sujuvoittamiseksi. Varhaiskasvatuksessa jatketaan pätevyitysmiskoulutuksia yhdessä kumppaneiden kanssa.
Kaupunkikehitys	21	Suositus: Asuntopoliittinen ohjelma tai vastaavat määräykset sisältävä normi tulee saattaa päätöksentekoon niin pian kuin mahdollista.	Asuntojen sääntelyssä on noudatettu kaupunginhallituksen 8.4.2019 § 90 pykälää. Asunto-ohjelmaa valmistellaan osana Elinvoimaohjelmaa syksyn 2026 aikana päätettäväksi.
Kaupunkikehitys	24	Suositus: Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailujen kilpailuohjelmissa tulee kuvata yksiselitteisesti arviointiraadin ja kaupunkikehityslautakunnan välinen työnjako sekä arviointiraadin esityksen luonne päätöksenteon valmisteluna. Lisäksi kriteerien yhtenäiseen tulkintaan tulee kiinnittää huomiota.	Kaupunkikehityksen palvelualue ottaa suosituksen käyttöön sellaisenaan seuraavasta suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailusta lähtien.
Hyvinvointi	26	Suositus: Kulttuuriin liittyviä toimenpiteitä ja mittareita on syytä kehittää edelleen ja huomioida kulttuurin moninaiset muodot ja ihmisten erilaiset tarpeet kulttuurille.	Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen on edelleen keskeinen toiminnan tavoite. Palveluissa edistetään laajasti kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä, otetaan huomioon erilaiset käyttäjäryhmät ja pyritään kohdentamaan palveluita niille. Vuonna 2025 toimenpiteiksi nostettiin Sibeliuksen juhluvuosi ja museoiden kehittäminen. Tulevina vuosina laajennetaan kulttuuritoimia huomioimaan entistä enemmän erilaiset kohderyhmät ja kulttuurin moninaiset muodot.
Keski-Uudenmaan työllisyysalue	28	Suosituksat: Työllisyysalueen tietoinfrastrukturi on saatettava kuntoon vuoden 2026 aikana, jotta kustannusten periminen aiheuttamisperusteisesti voidaan käynnistää suunnitellusti. Riittävä henkilöstöresurssi on varmistettava erityisesti paljon palvelua tarvitsevien asiakasryhmien osalta.	Työllisyysalueen tiedolla johtamisen projekti on hyväksytty kaupungin ICT johtoryhmässä keväällä. Projekti etenee suunnitellusti ja työllisyysalueen tietoinfrastrukturi saadaan kuntoon vuoden 2026 aikana siten, että aiheuttamisperusteinen laskutus saadaan käyttöön vuoden 2027 alussa. Paljon palvelua tarvitsevien asiakasryhmien kohdalta resursointia on vahvistettu 2 vuoden ajaksi 15 htv:n lisämäärärahalla henkilöasiakaspalveluun. Asiakkaita on uudelleen salkutettu vastuusiantuntijoille siten, että kaikille asiakasryhmille pystytään tarjoamaan heidän tarvitsemansa palvelu. Henkilöstön toteuttamaa viranomaistyötä tuetaan uudella valmennuspalveluiden DPS-hankintasopimuksella, jonka puitteissa on kilpailutettu ja kilpailutetaan erikoistuneempia valmennuksia mm. nuorille ja pidempään tvöttömänä olleille.